Ч. 99. Чернівці, неділя дня 21. серпня (3.) вересня 1905 р. Рочник XXI.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятниці і неділї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакция, адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . . 1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотнків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

ОСІННІ МУХИ.

(X) Хто не знає люти мух, як наближує ся вже осінь, як їм приходить ся конати? Оттака лють обхопила і вожаків тевтоньских культуртреґерів враз із їхним орґаном, який настроїв п. Варман на найвисший тон нїмецкого шовінїзму і русиножерства. І сиплють ся у нїй клевети на Русинів і на їх провідників неначе з рога обильности, щоб тільки піддержати блеск померкаючої авреолї Ончула й Лупія, замараної безцеремонним топтанем всякої політичної моралї й погонею за наживою. Недавні безпощадні вороги, а теперішні приятелї прямо прослежують ся, роблячи один одному компліменти, в чім бере пальму першеньства розум. солоденький Лупій, який сими днями на засїданю ради шк. краєвої ad captandam benevolentiam нїмецких виборців для Ончула аж засьпівав про пригожість нїмецкої мови викладової для волоских школярів! Правда се п. Лупія до нїчого не обовязує, бож є люди, яких навіть і сьвяточні приреченя і присяга до нїчого не з'обовязує, а тевтоньским культуртреґерам така обіцянка чисте медоумеденіє, тож що раз сердечнїйше єднають ся — проти Русинів. Тільки й лихо, що самі вожди сего нового атаку на права руского народу хиба самі що раз виразнїйше бачать даремність свою. Про се могли переконати ся і Лупії, навіть не кажучи про його милі гостини серед руского селяньства, між розумними волоскими селянами, які їх відпустили із хрестиком на дорогу місто того, щоб обіцяти голосувати на Ончула, повіривши безглуздим, а ложним теревеням п. Тита Ончула. Такий самий досьвід виніс і п. Відман, який забаг робити серед Нїмців серетского повіту Stimmung для Ончула проти Малика. Ну, та вже про простих швабів не булоб великого дива, що вони не можуть поняти арканів Відманівских замислів і волїють віддати свої голоси Маликови, чим полїтикови такого характеру, як Ончул. Алеж бо за Ончулом не хоче розбиватись і переважна частина нїмецкого учительства, або прямо й поборює його, що знов не може не болїти тевтоньских командантів, якіб хотїли до того перекопати декого із т. зв. руских учителїв про необхідність Ончула в парляментї. І як же тут не лютувати, коли ґрунт усуває ся під ногами і наступає осїнь скону? Банкротство ґерманїзаторів Буковини вже не далечке, тож радіб бодай перед своїми похоронами кусати. І мечуть ся навіть на своїх земляків, як пр. д-ра на Лянґенгана і навіть і д-ра Скедля, що вони зраджують нїмецкий нарід, а що вже посипалось на голови провідників руских нїчого й повторювати. Тільки з тої лайки надто прозирає marasmus senilis — лють старечого безсиля. Он в послїдне пустили „Buk. Nachr.“ про д-ра Стоцкого поклеп, що він аґітує — алькоголем! Розумієть ся, що все прибрано в недоговореня, натяки, щоб вивинути ся від одвічальности. І те пишуть про того самого д-ра Стоцкого, якого не так ще давно хотїли здескредитувати перед Жидами таким „страшним“ посудженем, що буцїм то він по „Сїчах“ пропаґує бойкот коршем і алькоголю! Якже се одно з другим погодити?! Erklären sie diesen Zwiespalt der Natur!

Невже віцем. др. Стоцкий гостить селян із тих 10 тисяч корон, що ними має ся перекупити хрунів, на те щоб голосували на „демократа“ д-ра Ончула, як се зовсїм без обиняків оголосила рум.-нац. партия?!“ Отся відозва се теж документ, якому пари хиба не має в цїлій Австриї за виключенем архівів польско-шляхетского „комітету для виборчих розбоїв“. І чом же наші грошолупи так гузяють на Галичину, як саме вони перещіплюють на буковиньский ґрунт усю галицку гниль шляхетского режіму, який теж добуває всїх сил, щоб відсунути речинець зникненя із лиця землї. Отсе жде неминучо і грошолупів. Прецї безкарно не може остатись їхня полїтична скаканина, туманенє народу, явне пропаґованє виборчої коррупциї та покриванє темних справок всїляких індивідуів по громадских урядах, як вони лиш моглиб стати виборчими гієнами для п. д-р. Ончула, який ще не так давно ломив копіє проти боярскої коррупциї, а нинї що раз глибше у тім багнї потапає і безвпинно рад би теж всїх і вся вшпилити, хто не бажає разом із ним грязнути... Нову порцию такого брененя осїнного Ончула приносять кільканайцять послїдних чисел „Buk. Rundsau“, до чого ще повернемо иньшим разом. Гершко Чоп & Ончул — і хтоб сподївав ся, що дійде колись такої дружби? Щож корупция з'єдинила їх в сиямских братів. Розумієть ся, що при такій „зделцї“ не могло забракнути і наших консисторників, які є всюди, де осоромлює ся перед рускими вірними православну церкву! Ось прим. черновецкий протоєрей о. Берар вибрав ся тепер у візитацийну подорож, якої надуживає в нечуваний спосіб. Аґітованє за Ончулом булоб ще нїчо. Сей заступник Христа (!) важить ся навіть збирати від сьвящеників податок на фонд рум. національної партиї себто на корупцийний фонд Ончулівский. При тім уживає всїх засобів до приневолюваня сьвящеників до плаченя з гори означених датків. І щож на сей безпримірний скандал скаже сьвятець ?Владимір? А щож, він спочиває на лаврах незавидної манїфестациї, яку йому уладили кацапскі осїнні мушки, що тепер радіб влити кров у трупа своєї партиї через ефіяльтову аґітацию за Ончулом. Тільки той спочинок не зовсїм певний, се видно і по кусливости митрополичого водатора, консисторского посла о. Бежана. Якосьто був він у свого брата о. Емілїяна, кисилівского протопопа на імянинах. І там счинила ся нова „верандова істория...“ На тост взнесений нот. канд. М. Бендевским із Кіцманя в честь митрополита вважав о. Бажан за відповідне у своїй відповіди перед богато гостями напасти знов на православних Русинів при чім сказав: „Sagen Sie ihnen das vor ihnen die Thoren gesperrt waren und stets gesperrt werden bleiben.“ І чи не безсоромне горої̈женє о. Бежана, який отсе знов показав свою дїйсну по-

НАШ АЛЬБОМ.

Франц Михайлів.

Коваль.

Я візьму в руки величезний молот,
твір працї сотнї рук і сотнї долот
і при ковалї твого щастя стану
і Тобі долю викую, нім звяну.

І нім ще в менї житя моє згасне
для тебе царство викую я красне,
а як за скоро огнище зітлїє
до огня скину всї мої надії.

А як послїдна надія зітлїє,
як огонь знов потахне, змарніє
і спадати муть в безсиллю руки,
на огонь кину всї мої розпуки.

І схвачу в руки величезний молот,
твір працї сотнї рук і сотнї долот
і при ковалї твого щастя стану
і тобі долю викую, нім звяну.

— — — — — — — — —

Куй ся щасте, куй ся ясне,
куй ся щасте золоте,
нім послїдний луч погасне
хай мов цьвіт сія, цвите, —
куй ся щасте гоже, красне!

Мов ріка сріблисті филї
свої лучі кинь в віддаль
на лїси і на гір шпилї,
а покинь в безодни жаль
мовби камінь в синій филї...

Куй ся щасте, куй ся ясне,
куй ся щасте золоте,
нім послїдний луч погасне,
хай мов цьвіт сія, цвите —
куй ся щасте гоже, красне!

— — — — — — — — —

Підношу молот; золоте проміння
опалїв ясно, пречудово лиска'
з молоту мого держця — топориска
й міняєсь в далї в золоті відміння.

Бю! Гомін, стукіт і цїлїське море
іскор червених, синїх та рожевих
із вінка щастя Твого, моя зоре,
сиплесь і мріє в барвах опалевих.

Насада злота щасної корони
уже готова. Тепер сріблом вбрати
і брилянтові прикраси додати —
й вінця такого не бачили й трони.

— — — — — — — — —

А ти вінку куй ся ясний,
моє щасте золоте,
пок я ще сильний і щасний,
пок ще молодість цвите.

Поки в мене суть ще сили,
поки їх не знищив труд,
заким стану край могили
хочу щастя мати тут.

Куй ся вінку, куй ся ясний,
моє щасте, раю мій,
пок я ще сильний і щасний,
пок я ще в країнї мрій...

— — — — — — — — —

В кого є сили у кого охота
і добра воля, хай, щоб скорш робота
пішла, поможе, а за працю тую
я йому гарну долю подарую.

Як по безмежі я буду блукати
із моїм щастем, із моїм коханнем,
позволю йому оподалїк стати
і тїшить очи коханя сіяннем.

Або як цьвітки в китиці нестане,
йому позволю цьвіточкою бути
й як око милої її догляне,
у руках в неї позволю зісхнути.

— — — — — — — — —

Гей спіши ся в кого воля
дать житє на такий труд,
жде його чудова доля
і щасливі хвилї ждуть.

А ти вінку куй ся ясний,
моє щасте золоте,
пок я ще сильний і щасний,
пок ще молодість цвите.

А ти вінку куй ся скоро,
куй ся вінку раю мій,
хай потїшу душу хору,
пок я ще в країнї мрій.

— — — — — — — — —

Кую що сили. Піт із чола лле ся
з утоми важко серце в груди бе ся,
а піт рікою із чола стїкає
і на віночку перлами сїдає.

— — — — — — — — —

Куй ся злото, срібло швидко
ось недовго вже кінець,
вже верхи з між іскор видко
і — готовий вже вінець.

— — — — — — — — —

На головку вінець вложу
тобі щасте, раю мій,
на головку твою гожу...

Поведу тебе в вирій,
злотом критими шляхами
моє щасте раю мій.

А високо понад нами
я засьвічу сотнї зір,
а над горами-верхами
сторожу поставлю Вір...

Теляче, 22. VIII. 1905.

Олекса Коваленко.

Люблю тебе найбільш.

Сонет.

Люблю тебе найбільш за всїх на сьвітї
За те, що ти на других не похожа,
Що не страшні тобі житьові сїтї,
Та зло людське й брехня тобі ворожа.

Душа твоя палка й чутка до вроди
І правди стяг для тебе любий, рідний,
Що вільна ти дочка любви й природи
І братом є тобі сїрома бідний...

Ти певний шлях шукаєш до братання
І щастя всїм, що гинуть від страждання
У темряві без ясної години.

Люблю за те, що проста ти й ласкава,
Що в тебе річ солодка, не лукава
І не дарма несеш ім'я людини...

2. серпня 1904.

літичну фізіономію... Та даремна лють, бож і основи митрополичої твердині захитує що раз більше сьвідомість народна.

Осінні мухи не страшні нікому, хоч як би бренїли й кусатиб хотїли — перед неминучим сконом!

Росийско-японьский мир.

Мирова конференция добігає до краю. Проф. Мартенс і Деннїсон викінчують мировий трактат, який мабуть буде підписаний делеґатами обох сторін 10. вересня с. р. так що Вітте вже означив 12. вересня, яко дату свого виїзду до Европи. Говорять, що Росия має заплатити Японії за удержане бранців 150 міліонів енів, тобто 675 міліонів корон, а що Японія має ще більше як 840 міліонів корон зложених в Льондонї, Німеччинї і Сполучених Державах (після оголошеня японьского аґента фінансового Таґасаші), то Японія не потребує тепер затягати жадної позички на покрите видатків воєнних, а колиб навіть затягнула позичку хоть такого наміру тепер не має, то не на теперішні довги, а на давнїйші.

Годить ся тепер зазначити враждіне, яке викликало заключене мира в цілім сьвітї, а специяльно в обох інтересованих краях. Отож упоєні дотеперішними побідами шовіністи японьскі, які мріли вже про забране половини Азиї, виявляють страшне невдоволене задля заключеня мира, а що они становлять тепер більшість в краю, тож не диво, що ціла Японія на зверх прибрала прямо вигляд жалоби. На вістку про заключене мира вивісив дневник японьский „Ґогі" хоругов до пів щогла на знак жалоби, те саме постановили зробити всї дневники в Токіо, окрім одного, в день урядового оголошеня мира.

В Росиї петербурскі дневники, окрім „Нов. Времени", висказують вдоволене з заключеня мира. „Русь" констатує успіх обох сторін, а особливо Японії, яка запевнила собі признане своїх найважнїйших інтересів. О росийскім тріюмфі говорити булоб невмістно, о дипльоматичної побіді Росиї по рядї великих поражень не ма і бесїди. Ходило ту тілько о те, щоби уйти дипльоматичного пораженя, що ся удало. „Слово" додає, що заключений мир є такий, якого собі Росия бажати могла по так ганьблячій війні. Натомість „Нов. Время", а за нею „Наша Жізнь" говорять, що так некорисного мира Росия ще нїколи не заключила, та що нема Росиянина, який би міг бути условинами сего мира вдоволений. Коли Росия прийме той упокоряючий мир, то послухає лише голосу конечности, а мир той буде лиш хвилевий. По 18-місячній борбі Росияни і Японці стиснуть собі руки і скажуть „до побаченя!"

Зрештою преса цілого сьвіта є вдоволена, що в кінци вдало ся закінчити страшний пролив крови, та що промисл, а особливо торговля цілого сьвіта, які не малі понесли втрати, будуть могли на ново відбити свої втрати. Цїсарі Франц Йосиф І., Вільгельм II., Віктор Емануїл II., през. Любе вислали на першу вість про заключене мира депеші до мікада, якому ґратулюють задля его великодушности і миролюбности, до царя, якому складають ґратулациї задля почесного закінченя війни, та до президента Рузвельта, якому дякують за се, що то его головна заслуга, що вдало ся довести до заключеня мира. В кінци зазначимо, що Вітте і Комура згодили ся на безпроволочне завішене оружя, що вже апробували їхнї правительства.

ІЗ ІСТОРИЇ „ЦЕРКВИ-ДОМОВИНИ".

„Самодержавіє", „національність", себто обскурний метод абрусенія і „православіє", чи там царославія, се ті три стовпи, на яких держатись має Росия після думки єї мужів стану послїдньої доби. Про перший і другий клич ширше розводитись булоб злишним. Послїдні події в Росиї в цілій незавидній величи виказали гидь, яким пройшли наскрізь скоррумповані чинники державного житя в Росиї і довели найбільшу европейську державу над беріг пропасти. За те меньш звісне зглядом те, що рівнож погано представляють ся також і віроісповідні відносини росийської держави, увінчані в послїдних роках подіями, якими місце булоб хиба серед кровавих картин середновічної іспаньскої інквізициї. Православна церква в Росиї стає слїпим орудием в руках державних чинників, маючи в голові сьвітську особу — царя, а за ним другу сьвітську людину — прокурора Сьвятєйшаво Сїнода, К. Победоносцева, чистого Торквемаду XX. столїтя. Не станемо говорити про безвинні заходи, щоб обернути сьвященьство в леґіон духовних шпіонів, про безпощадне давлене всякого еманципацийного руху серед рос. прав. духовеньства, про проскрибоване в церкві поодиноких мов, як прм. української, всупереч всїм людським і божим правам; звернемо тільки увагу на те, як відносять ся власти до ісповідуючих иньші віри. У відповідь на се доволї буде згадати тільки: кроване „навертанє" холмских греко-католиків, (які тепер до речі кажучи перекинулись в „Поляків"), переслїдуванє членів церкви вірменьскої, катоване головно українських сектярів, а вкінци жидівські погроми, що стали нестертою плямою в історії европейської культури двайцятого віку.

Правда виходить манїфест із голубиними словами, обіцюючи Бог зна що, та вони оставали тільки голословними обіцянками уряду, який кождим своїм кроком заслугує на те, щоб йому нїхто не вірив. Що воно так, а не інакше сьвідчать події, які лучили ся вже після звісного толеранцийного манїфесту із 26. лютого 1903 р. Незабаром після його оповіщеня реформовано рос. закон карний, чи там „Уголовное Уложеніе". І як раз при його укладаню вийшов на яву ще раз інквізиторский дух рос. бюрократиї з царем на чолї. Про се маємо декількі дуже інтересних заміток в англійскій характеристиці Миколи II., виданій сего року і в рос. мові п. з. „Царь", які подамо тут в переводї:

Що недопускане росийских підданих до того, аби вони служили Богу в тих формах, як їм велить совість, походило від самого царя — про те нїчого й сумнївати ся. Єго вмішуванє в тих случаях було все безпосереднє, особисте й рішуче. За кождим разом, як установлені уряди, або міністри склонювались до того, щоб ослабити гнїт, яким закон придавлює совість людини, тодї царске veto ставало для них непоборимою перепоною. На се можна навести множество примірів. Слїдуючий буде незвичайно поучаючий. При обсуджуваню законів „Уголовнаво Уложенія" про вини і переступства проти віри меньшість „Ґасударственнаво Савета" обстоювала за віротерпимістю; одначе його величество за кождим разом заявляв ся за думкою більшости. Раз лиш, один однїсїнький раз висловила ся більшість за розумною і гуманною постановою, одначе імператор без хитаня поставив руку на їхне рішене. Розходило ся в тій справі ось про що: Занедужає приміром смертельно Росиянин, який номінально є православний, але на дїлї ісповідує зовсїм иньшу релїґію, скажім — лютераньску і взиває до уділеня сьвятих тайн сьвященика свойого дїйсного віроісповідаля. Чи отже сьвященик, що сповнить його просьбу, заслугує на яку кару, чи нї? „Государственнiй Савет" відповів рішучою більшостию голосів: „нї, не заслугує". Мотиви і причини сього були так ясні і переконуючі, що навіть великі князї голосували сим разом із більшостию, одначе цар рішив: „Ні, сьвященика, що уділив такому чоловікови сьвятих тайн треба вважати за нарушуючого закон; його поступоване є проступком". І царське рішене одержало силу закона. Отся заява імператорської волі мала місце вже після манїфесту, тож про його релїґійну віротерпимість можна говорити тільки іронїчно.

Другий случай лучив ся також після опублікованя „Великої Хартиї російської свободи". Барон Іскуль фон Ґільдебранд предложив, щоб звісним ґрупам населеня, яких перед кількома лїтами проти їх волї, а навіть без їхнього відома прилучено до православія, вільно було вернути ся на нїдро відповідної церкви, як що вони сього захотять. До сих треба зачислити лютеран остзейских провінций і західних униятів. Сей проєкт мав за основу не яку небудь великодушність, тільки почуванє елементарної справе-

---

3) Гнат Хоткевич.

ПОРТРЕТ.

(Фантазия).

Посьвячую дорогій Е. А. Р..ч.

(Дальше).

— Чи не забули ви одягтись дома? Який маляр вас розмальовував? — На ваш стрій не богато, мабуть, іде матерії — і т. д. і т. д. без кінця... Скільки злоби, скільки скверни і заздрощів!... Ну, нехай се тоді, коли вона... вже не була тою чистою Ідою, якою я знала її. А ранїйше? коли она була ангелом сьвятим і непорочним? Завіщо тоді вони ненавиділи її?... Та що-ж, як же інакше було їм, посередностям, дивитись на ґенїя чистої краси!...

— Так... То було творіне неземне, осїяне сьвітлом богів... Тим і не диво, що їм, таким творінням, призначене жите не тут, а десь в красших, невідомих нам мирах.

— А скілько-ж з ума вона позводила? Яких тільки станів і верств не було поклонників у неї?... Там, у них, в її рідному місточку лїкар один... серіозний, серіозний чоловік такий. Так він, мабуть, разів з двайцять робив їй освідчення — розуміється, надаремне все. Усї дивувались, питали його: „Невже ви не побоялись би взяти Іду за жінку?" — „Хоч година одна — та моя!" — відповідав він на те, і в його словах я бачу великий змисл...

— Дідич тут один — оттут недалечко його помістя з тисячами десятин землї — старий вже досить, богатий, як Крез. Там дїло було з драмами сїмейними, доходило до розводу, чи що... А то юрист тут був... Поїхав він чогось по дїлові у ту місточко. Ну, що-ж? звичайно, скука — страшенна! Вийде на бульвар — курява, духота, сморід. І можете собі уявити його остовпіне, коли він серед усеї тої обстанови повітового місточка, побачив раз таку незвичну красу! Та він одразу трохи з ума не зійшов!... Звичайно, винайшов спосіб познакомитись, познакомив ся, бував у них... Уже й осїнь, уже й зима — а його нема дома; дїла запущені, товариші пишуть, дивують ся. Нараз він приїжджає. Бігає, турбуєть ся, вихлопочує право жительства, подає прошене в „Музичну Школу", їде знов назад... Батько ні за що і слухати не хоче... „В велике місто? В увіверзитетский город? Та нї за що в сьвітї! Там звічать мою Іду, попсують!"

— А тут, як у нашому містї була вона. І-і — Боже мій! Ґубернатор шле що дня величезні букети, аристократия те-ж... Погорда висших круґів, сальонові шуми. Та що і говорити! Навіть як у потязї вона їде, то сходять ся всї з ваґонів, щоб подивитись на неї..- Нї, гріх, гріх такий же тяжкий, як первородний гріх Адама, тяжить на тому, хто перший запятнав того чистого херувина!...

— І не дивуйтесь тому, що я так більше меньше... ну... ідеалїзуючи, чи що, дивлюсь на неї — я думаю, що не можна інакше. Вона ж була красою, єдиним з проявлень тої вічної краси, якій ми звикли поклонятись з далеких віків. Вона всюди та краса: і в шумах непробудної тайни, і в бризках сріблистих водопаду, і в безлїчи зірок небесних, і в музиці, в поезиї... Хиба, коли ми слухаємо утвір музикальний, ми дивуємось тому, що патлатий субект який-небудь зручно водить кіньским волосем по баранячих кишках? Хиба перед дивною картиною ми роздивляємось, як то до ладу поклав чоловік цьвітну землю на тканину? Ні, нї і тисячу разів — нї! Ми ловимо душею через посередність очей, слуху відгомін тої Вічної краси, котра є альфою і омеґою миру, котра — вісь, біля якої верства вселенна. І вона, моя безщасная Іда, була єдиним з проявлень тої краси, і проявленем може самим найвисшим з усїх, бо то дух живий, безсмертне сотворіне, а не плід робочих рук...

— Сощій менї розказував... Був він раз у неї тихим присмерком. Вона тужна чогось була, душа її болїла мабуть... очи сьвітили ся тихою печалїю і в них виднїв ся безмежний океан горя... Брат підсїв до рояля і... почав сьпівати найулюбленнїйші її романси... Довго сьпівав він їх... аж доти, доки не вчув істеричних, невиразно-болючих ридань нервових. Вона плакала... Мов вилитись уся в сльозах вона хотїла... О, сей плач! На таку скорбь велику, на такий плач здатні тільки великі душі!... Ви зрозумійте тільки їх, о ті ридання закутого в кайдани свобідного духа!... А люди... люди проходили бездушно повз неї, повз ті жемчужини, що падали їй з очей, і топтали їх ногами... Одна сльоза така, мов кропля крови Спасителя, викупає увесь мир з гріхів!... Ех, Боже мій!... Народитись, жити, блистаючи... умерти — і не зустрінути нї одного чоловіка на дорозї, не почути нї єдиного здорового, честного слова!...

...Низько схиливши голову, ішов студент і слухав те захоплююче оповідане; тільки очи у нього блищали, блищали якимсь тревожним огнем. Йому здавалось, що і він несе на собі частину гріха, що і він якось невідомо приточив ся до розруйнованя педесталу під ногами тої дивної статуї краси... Попав ся на дорозї калїка, безногий, огидний... Лоріо навіть не помітив того контрасту різкого; він пошарив в кишенях, несьвідомо вийняв відотіль щось і кинув до хащки калїки. То була золота монета... єдина... Скоро розпращав ся він зі своєю сопутницею і — прибитий, придавлений невидимою силою, прийшов у свою темну хатинку десь аж на четвертому поверсї.

Страшно скрикував він у ночі і жалібно стогнав. Йому снилось щось повне несцїлимої муки, повне страждань.

...Тихий маленький запашний будуар. Сьвіт мягкий, ніжний, квітки, бронза, еґзотична зелень і — згуки, згуки, згуки. Вони не тут, вони десь, може не на землї навіть; вони, мов сьвіт, розкидані усюди, ростуть з душі, хвилями охвачують істоту. Зчудно ростуть вони одразу роскішно блискучим акордом, тихо понесуть ся в далечінь, поливаючи відповідні струни серця, плескотом поетичної мрії залунають і прокинуть ся білими тінями десь далеко-далеко. В них і спокій терпіня та смерти, і радощі житя, і темрява сумної ночи, і знойний — знойний погляд божевільних очий. А біла велико венецийського вікна, оточена, мов рабами, розкішними ростинами стоїть на тлї зірчастих небес чорна, чудно дивна фіґура... То вона... вона...

(Дальше буде).

дливости. Та як в „Ґосударственном Савєті“ розпочала ся дискусия над сею справою вел. кн. Михайло Миколаєвич, слїдкуючи за загально звісними наклонностями його величества, відобрав баронови право обороняти своє внесене, яке в виду сего й провалило ся. Після сих і подібних до них плодів не важко пізнати дерево, яке їх зродило.

Та найдивнїйше із усего те, що голова православія мучить членів значної парости власної церкви не наче яких ворогів суспільства.

Ось декілька ілюстраций на способи, яких вживано підчас теперішного царствованя проти старообрядців. Одним із їх монастирів так зв. Никольським Скитом в Кубаньській области заволодів якийсь архимандрит Кольколов, що на чолї 50 козаків прогнав усїх монахів заволодів їхним приміщенем. Один із старообрядчеськиx епископів Сулуан протестував проти того, і за те посаджено його в тюрму. Архимандрит одначе не вдоволив ся своєю легкою побідою; йому було мало насильства над живими, тож свою злобу вилив ще і на мертвих. Двох старообрядців-епископів Йова і сьвященика Грогорія, які вели сьвяте житє, вважано сьвятими; запевнювано, що їхні тїла остали ся нетлїнними і се провірювано як доказ їхньої сьвятости. Та старообрядцям не позволяєть ся, щоб вони мали сьвятих, або чуда. Ізза того православний архимандрит розрив могили і виняв домовини. І на дїлї найшов він, що тїла Йова і Григорія заховались; та він розбив тоті домовини, та облив їх нафтою і спалив останки тих обох сьвятих*).

Олег Сатир.

(Конець буде).

*) Все те було описано в реакцийній часописї „Гражданинъ“, із 1876. р.

Оповістка

Музичної Школи імени Миколи Лисенка.

Школа наша, концесионована ц. к. правительством краєвим, вже отворена і є приміщена в Черновецкім Народнім Домі (ул. Петровича 2). Вписи вже почали ся. Вписувати ся можна у Модеста Левицкого в Народнім Домі що дня від години 6-ої вечером крім недїлї. Межи 10. а 15. вересня відбудуть ся іспити інформацийні в цїли сконстатованя дарований музичних елевів і подїлу їх на кляси. Наука починає ся з днем 16. вересня і кождий елев учащає 3 рази на тиждень на науку головного предмету, а крім того побирає раз на тиждень науку теориї музики. Курс триває до 8. липня, значить неповна 10 місяців. Оплати виносять: Вписове одноразово 4 корони і за науку сьпіву сольового, та гри на фортепянї по 76 корон річно, за науку гри на скрипцї 56 корон річно.

Оплати складає ся в трех рівних квартальних ратах і то перша при принятю до школи, друга 1. сїчня, трета 1. цьвітня. Заряд згодить ся однак охотно на те, щоб належитости оплачувати в місячних ратах. Тодї винесе місячна оплата враз із вписовим, почавши від місяця вересня до червня включно 10 рат по 8 корон, за науку скрипки 10 рат по 6 корон місячно. За місяць липень нїчого.

Наука теориї музики, для всїх елевів обовязкова, подає ся безплатно. Всї оплати складає ся **безусловно з гори**, а родичі, чи опікуни елевів складають при вписї реверс, силою якого зобовязують ся оплачувати згадані належитости правильно в умовленних ратах. Хто вступає по 16. вересня, той платить подвійне вписове. Коли зголосить ся більше число елевів, то можливе є знижене оплати шкільної для спосібних, а незаможних елевів, але лише тогди, коли они є членами, або дїтьми членів товариства для розвою української піснї, музики і штуки драматичної, котре сю школу утримує і в якім вкладка виносить 6 корон річно і 1 корону вписового.

Наука буде відбувати ся правильно в годинах пополудневих, хоч не виключені години перед полуднем.

Що місяця відбувають ся домашні пописи елевів для призвичаєня їх до виступів перед авдиториєю і для показаня їх поступу перед запрошеними родичами та товаришами школи.

При кінци року відбувають ся річні іспити, які рішають про перехід елевів до висшої кляси. Вислїд іспиту одокументовувати ме елевови сьвідоцтво шкільне, яке служить також за леґітимацию при вступі на новий рік шкільний і до посторонних цїлий.

Від Заряду Школи Музичної.

Модест Левицкий.

НОВИНКИ.

Чернївцї, 2. вересня 1905.

Новий рік шкільний розпочав ся, а разом із ним розпочав ся новий рік працї нашої шкільної молодїжи, якій бажаємо найкрасших успіхів і — рік важкої турботи для родичів, які зустрічають ся майже по всїх черновецких школах із переповненем, а то й з нехітю шкільних властий. Ось доходять до нас скарги, що в ц. к. II. чи там руский ґїмназиї не оповіщено в часописях, коли має відбутись іспит до кляси приготовляючої, що навіть зголошених не приймає ся, як вони прм. Русинами рим.-кат. обряду, або уродились в Галичинї, або в самих Чернївцях! Буває і так, що сама дирекция, не входячи в склад іспитової комісиї, вважає ся оправданою через самовільний іспит відправляти компетентів із нїчим, заки ще приступлять до іспиту!

Читальні, Каси, Сїчи і всї прочі рускі товариства, котрі не дістали запрошеня, щоби вибрали відпоручника до „Народного Комітету“, зволять зголосити ся до підписаного. — Радник *др. Володимир Филипович*, голова комітету, ул. крива ч. 18.

Холера в Галичинї. Холера, яку заволікли до зах. Прус сплаварі на Вислї, дістала ся вже до Галичини. Іменно в Мілецкім повітї захорувало на холеру 4 особи, з яких 2 вже померли. Виїхав туда протомедик Марунович. В Німеччинї вже заряджено всї можливі средства, щоб грізного гостя здержати на границі. На побережу пруским установлено (16 місць яко кварантани). До 31. с. м. стверджено там в 12 случаях холеру, з чого 6 осіб вже померло.

Візитацийна подорож станиславівского греко-кат. епископа. Якийсь непоінформований дописуватель — помістив недавно згадку, що Епископ станиславівский думає обїзджати Буковину incognito — против сьому заявляю, що Владика по проґрамі, котру я дістав уряду деканального в такім буде візитувати порядку своїх священиків. Дня 2. вересня н. ст: буде в Серетї — де положить угольний камінь під нову церкву — слїдуючого дня т. є. 4. поїде до Радівців — де буде і на слїдуючий день, то є 5-го — і того самого дня буде у Садові звідки дня 6-го виїзджає до Чернівців — де буде полагати укінчених богословів — а у пятницю буде у Раранчу. — *Осип Фацієвич* експозит в Садові.

Кроваві маневри. Рік річно відбувають ся військові маневри — забава у війну, що коштує величезні суми без великої практичної вартости. Не бракує на них дуже прикрих моментів. Окружене, серед якого пробуває жовнїр, гук пальби карабінів і армат, іржане коний, військова музика й команда все те витворює у них настрій дїйсно военний. Забувають, що їм треба тільки удавати і таки дїйсно бють і ріжуть, як на війнї, вважаючи себе звільненими від V. заповіди: „не убий“, обовязкової для неоружених смертників. Оттакий крівавий атак виконали недавно під Сенне два полки ческої кавалериї на кінницю баварску. Після „Frankf. Ztg.“ розстратовано штаб геської бриґади і богато жовнярів із 23. полку драґонів. Один баварский улан пробив пікою коня команданта бриґади Вальленфельса. Також поранено важко коня підполковника Бермута, а сам він, падучи з коня, зломив ногу. Богато жовнярів потерпіли важчі й лекші потовченя.

З ради мійскої. Президия маґістрату ухвалила на засїданю з 30. с. м. поручити урядови будівельному виготовити плян будови спільної лазьнї і добудованя ще одного будинку до різнї найдальше до лютого 1906 р. і предложити его радї мійскій. В кінци ухвалено передати виасфальтоване доїзду до театру Емілеви Кляйнберґови, а виложене улиці при рамії кістками дерева Л. Шренцелеви.

Сензацийне убійство. Сензацию викликує у Відни тепер убійство, якого доконав моторовий Пріґель на молодій дївчинї Вертї Бем. Іменно Пріґель, хоть був вже жонатий, оголосив анонс в часописях, що молодий мужчина шукає дївчини з грішми, щоби оженити ся. В той спосіб видурював від богато дївчат гроші. Остаточно пізнав ся зі згаданою Бертою, з якою ввійшов в близші зносини, сподїваючи ся обловити, бо Берта оголосила, що має 1000 кор. Недавно написав був Пріґель до Берти, яка перебувала у родини на Шлеску, щоби єму прислала 100 кор., бо єму треба тих гроший на початок доброго інтересу. Та Берта гроший не післала, а поїхала сама. Пріґель сподїючи ся, що она має гроші при собі, хотів єї вивести десь далеко в поле і там убити, та се єму не вдало ся, бо она не хотїла нїде йти, лише до него до дому. Тодї Пріґель привів єї справдї до себе до дому. Свою жінку представив єї яко сестру і виправив єї з дїтьми на прохід. (Жінка годила ся на его любовні зносини з другими жінками, бо в дома у неї була біда, а ті любовні зносини мужа приносили єї певний дохід). Оставши сам з Бертою, Пріґель по еротичній сценї з нею удусив єї, а трупа замкнув у куфер, у якім він лежав аж до другого дня. Вернувши другого дня зі служби, Пріґель вистарав ся о візок і з жінкою завіз трупа до парку передшенбруньского і там лишив его. Тут трупа найдено, а невдовзї арештовано Пріґля і его жінку, яко співвинну, бо она про убійство знала з гори і замкнено їх в вязниці карного суду. Дальше слїдство веде ся. Додати треба, що надїя обловленя ся завела Пріґля, бо при убитій найшов лише 34 корон. З них полїция при арештованю відібрала від него 25 кор.

Оповістки, іменованя і т. п.

Краєва рада шкільна на засїданю з дня 29. серпня с. р. іменувала Івана Мегеру учителем, а Йосифу Дроздовску підучителькою в Брідку, Ореста Ілюка уч. а Ольгу Радик учит. в Шипинцях, Ілю Вершигору управителем школи у Вашківцях над Серетом, Теодору Безпалко і Анелю Гуцайло учительками в Глїбоцї, Евгенїю Козак підучителькою в Панцї, Володимира Лукіяновича уч. в Милїєві, Марію Панчак підучителькою у Вол. Банилові, Фердинанда Балицкого в Юрківцях, Севастияна Балошескула надучителем в Замістю, Івана Стратичука підуч. у Волоцї н. Ч. а Михайла Таранґула в Костинцях, Евгена Семеновича уч. в Костинцях, Олександра Веренку уч. у Вашківцях н. Ч.; перенесла на власне жадане підуч. Аґлаю Попович із Вашківців до Чорного Потока а уч. Марію Немец з Ґоґолини до Раранча; розширила школу в Лужанах на 5, а у Волоцї над Черемошом на 3 кляси; призволила отворити паралельки в Довгополи, Шипотї прив., Ставчанах, Оршівцях і в Рускім Банилові.

Із середних шкіл. Професор др. Брох, який через 5 лїт учив математики і фізики в висших клясах I. ґїмназиї, відїздить в тих днях на нову посаду в школї реальній у Віднї. Дальше переніс мін. просьвіти проф. д-ра Артура Ледля з ґїмназиї в Радівцях до ґїмназиї в Ґрацу, проф. д-ра Альфреда Ратаньского з ґїмназиї черновецкої до ґїмназиї в Триестї, проф. ґїмназ. в Моравскій Трібаві д-ра Бернарда Шварца до ґїмназиї в Чернівцях. В кінци іменував мін. просьвіти суплента ґїмн. в Тешинї д-ра Альфреда Енґеля, звич. учит. в ґїмназиї в Радівцях, а кандидата учительского Антона Шенбіхлера провізоричним учителем ґїмназиї в Радівцях.

Спілка експльоатациї і культури торфів в Хишевичах, рудецкого повіта, повстала завдяки інїциятиві місцевого пароха о. Онишкевича і є з'орґанізована при помочи і під опікою бюра патронату. Та спілка є перша того рода в Галичинї, бо за головну свою задачу ставить експльоатацию торфу на опал і підстїлку, полишаючи культурі торфів друге місце. Свою дїяльність розпічне спілка на другий рік, по укінченю комасациї селяньских ґрунтів в громадї Хишевичах, котра веде ся від року під управою мелїорацийного бюра при краєвім видїлї. Торфові ґрунти, що на будуче стануть власностию спілки, позискано в той спосіб, що члени спілки зрекли ся відповідної пайки ґрунтів, яка припадає їм з комасациї, і жертвували її спілцї, як свій удїл.

Руска народна забава в Садаґурі відбуде ся — як ще раз пригадуємо — сеї недїлї. Комітет має повну надїю, що не заведе ся, ожидаючи на гостинї у себе тисячів дорогих земляків.

Перші загальні збори тов. „Сїч“ у Великім Кучурові відбудуть ся в недїлю, 10. вересня с. р. о 1. год. по полудни на громадській толоцї. По отвореню відобраюьт кичерські аматори театральне представлене „Українцї“. А глїбіцький хор відсьпіває кілька дуже гарних пісень разом із деклямациями. — За тимчасову старшину: *Ст. Сливоцький, М. Топущак.*

Із черновецкого староства. Тимчасовий управитель тутешного староства комісар Ромашкан взяв 6-тижневий урльоп задля хороби. Управу староства повірено на той час комісареви Геллерови.

Зі суду. Краєвий радник судовий Емілїян Оробко, який вислужив 25 лїт при судї, задумує подати ся на пенсию і отворити адвокатску канцелярию, та взяти живу участь в житю полїтичнім.

Позір! Отворене „Сїчи“ в Дорошівцях відбуде ся дня 10. вересня т. є. в недїлю перед „Усїкн. гл. Івана Хрест.“ на обійстю господаря Михайла Павчука о 2. год. з полудня з звичайним дневним порядком. Товариства „Сїчи“ і всїх їх прихильників просить ся о ласкаву участь. — За тимчас. старшину *Тодор Руснак.*

На „Народний Дім“ зволили дальше жертвувати Вп. П.; а то: яко членьскі вкладки: п. Николай Ілюк 20 К., Николай Ісопенко і Модест Левицкий по 5 К., Мартин Кордашевский 10 К., Др. Михайло Литвинович і Осип Проскурнїцкий по 2 К., Др. Петровский 6 К., Олена Івасюк 10 К., і Володислав Кукелка 4 К., а на бурсу Др. Смаль-Стоцкий 2 К., Володимир Михальский 4 К., Др. Горбачиньский 3 К., Др. Кобиляньский 2 К., Др. Клим 2 К., Іван Боберский (складка) 6 К 10 сот. За видїл „Народного Дому“ *Михась Івашко.*

Із штуки і лїтератури.

Послїдний репертуар руского театру в Залїщиках є такий: В суботу д. 2. IX. „Запорожець за Дунаєм“ оперета в 3. дїях Артемовского. В недїлю д. 3. IX. „Хазяїн“, комедия в 4. дїях Карпенка Карого. Ві второк 5. IX. по раз другий „Продана наречена“, опера в 3. дїях Сметани. В четвер 7. IX. „Педаґоґи“, комедия в 3. дїях переробив з нїмецкого О. Левицкий. В суботу 9. IX. „На днї“, сцени з житя в 4. дїях М. Ґорького. В недїлю 10. IX. по раз другий „Мартин Боруля“, комедия в 5. дїях Карпенка-Карого. Ві второк 12. IX. передпослїдне представлене „Cavaleria rusticana“ опера Масканього. В четвер 14. IX. послїдне представлене „Суєта“ комедия в 4. дїях Карпенка-Карого. Абонамент на 6 вистав 10 К. — З поважанем *Микола Садовский*, директор театру.

Посмертні вісти.

Ольга, донечка Ізидори й о. Калинюка, пароха в Прилипчу упокоїла ся по тяжкій недузї на 10. місяци житя дня 23. м. м. Сумний обряд похоронний звершили оо. Драчиньский з Товтрів і Бойчук з Южинця. Вічная їй память!

AUSTRO-AMERICANA.

Австрийске сполучене акцийне корабельно-перевозове тов. в Трієсті.

Правдивий пасажирский оборот до Америки через Трієст-Ню-Йорк.

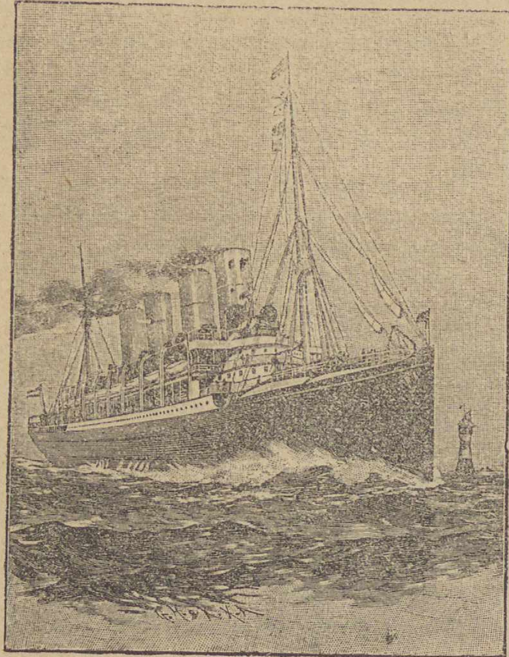
Ґенеральна АҐЕНЦИЯ для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Ґольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінций принимає ся аґентів.

58 (10—10) н.

До **Америки і Канади**

перевозить найдешевше і вигідно

Лінія Кунарда

заступництво для Галичини

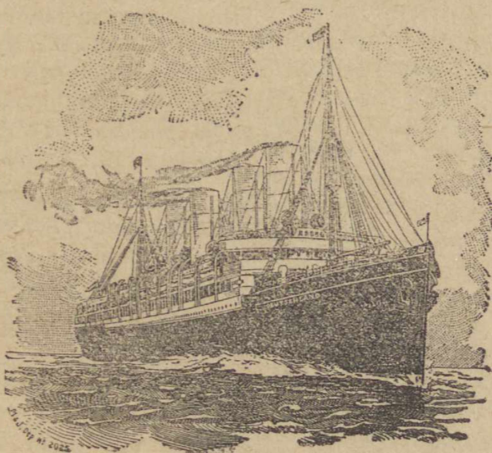
Йосиф Айле

у Львові, ул. Браєрівска 6.

63 (6—20)

Hamburg—Amerika Linie

Проста переправа без пересідания.

Знаним із своєї скорости почтовим і поспішним кораблем т. зв. Doppelschrauben Schnelldampf.

З Гамбургу до

Ню-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Пльята, Полудневої Африки і Східної Азиї.

Парівці „Гамбург—Америка“ лінії відзначають ся тим, що суть заосмотрені в знаменитий харч, чисті каюти, і пасажири їдуть ними скоро і безпечно.

Видача карт до всїх стаций Сполучених держав і до Канади

Близші условя уділяє охотно

ҐЕНЕРАЛЬНА АҐЕНЦИЯ ДЛЯ БУКОВИНИ.

76 (1—6) Чернівці, ул. Паньска 16.

Заряд друкарнї „Руской Ради“

звертає увагу інтересованих, що всякі друкарти висилає **лиш** за попереднім надісланем належитости або за посліплатою.

ДЕНТИСТ

ДР. КЛИМ

повернув

і ординує як давнійше при ул. Крутій (Schlangengasse) ч. 10. Чернівцї.

77 (1—3)

Я, Анна Чіляк

58 (49—52)

завдячую власному винаходови помади, через котрої уживанє зріст мого волося дійшов до 185 см. довготи. Се є одиноке средство проти випаданя волося, скріпляє і приспішає его зріст, віддає великі прислуги панам, котрим йде о красні вуси і бороду, запобігає передчасному лисеню і сивіню, взагалї чудотворна ся помада вертає волосям так на голові як на бородї натуральну полискуючу бавру. Дїлає она однаково так у молодих як і стариків. Я уживала еї 14 місяцїв.

Цїна одного слоїка

1 зр., 2, 3 і 5.

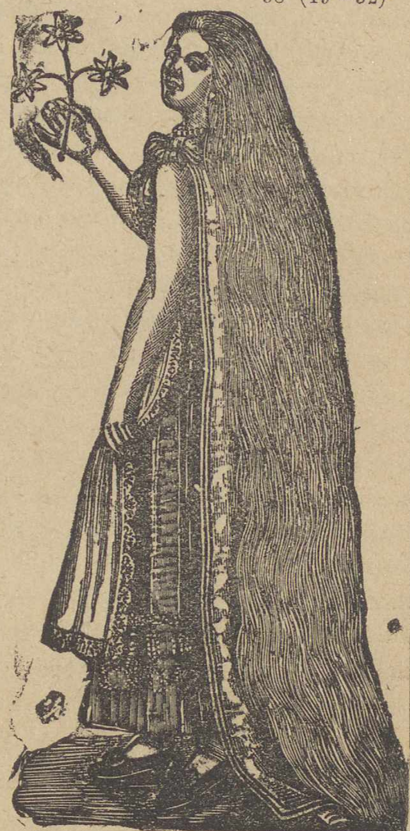
Щоденна розсилка в цїлий сьвіт

за попереднім надісланем гроший, або за посліплатою. Найлїпше замавляти просто з фабрики:

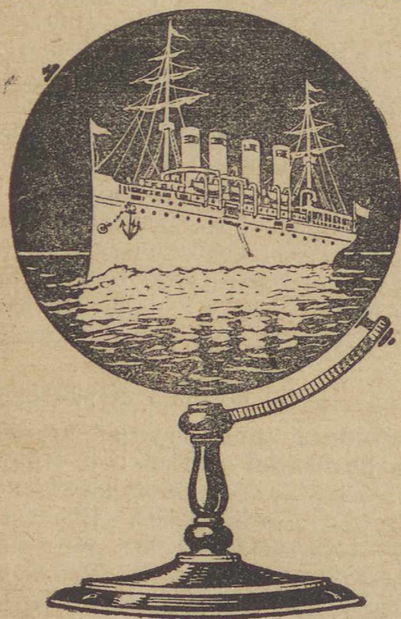
Анна Чіляк

Віденъ

I., Graben 14.

Головний склад в Чернівцях: **Шмід і Фонтін.**

Ц. к. Високим правительством концесіоноване

Міжнародне бюро для подорожи

„Globus“

в Чернівцях (Буковина)

ул. Ратушева ч. 14. (Matildenhof)

продає желїзничі і корабельні карти їзди до всїх місцевостий в Европі, Азиї, **Америцї, Канадї,** Африцї, Австралії і пр. і пр.

Всяких вияснень в справі їзди де-не-будь уділяє ся даром.

70 (2—15) н.

Учебник рільництва

для шкіл рільничих і споріднених заклядів а також

до ужитку для практичних рільників

уложив

Евгеній Жуковский

директор школи рільничої на Буковинї практичний рільник.

До набутя в друкарнї тов. „Руской Ради“ Чернівцї, ул. Петровича ч. 2.

Цїна 4 корони.

При замовленях почтою, належить ся посилати 30 с. на порто. (—

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Поручає яко случайну продаж, найбільший вибір лїтних артикулів по знижиних цїнах.

Парасолї від сонця, чисті шовкові з наймоднїйшими ручками. Чорні En tout cas (ґаранция через один рік,) у всїх модних красках. Циґарницї і прочі подібні артикули після послїдної моди. Парасольки дитинячі, парасолї від дощу, для панів, пань і дїтий, ріжного рода

Капелюхи. Самостійна продаж капелюхів І. Г. Ита у Відни, і Осипа Піхлера і Синів більший вибір капелюхів Габіґа, найлїпльодену плїшу і т. п. в ріжних фасонах.

люхів з ц. к. надвірних фабрик капелюхів в Ґрацу. Landstätter & Söhne у Відни. Найших і найдешевших фабрикатів з фільцу, Цилїндри і кляки після найновійшої моди.

Артикули до подорожи. Найбільший вибір валїзок, куфрів, пуделок, ташок, клунків і ремінців до пакованя, касет, циратових мішочків, нецезарків, пледів, мішків на біле дамских мошонок на дорогоцїнности і т. д.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.

За редакцию відповідає: Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Руской Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.